

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WOŁYŃSKIEGO.

Równe

1 października 1928 r.

Poz. 66.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 sierpnia 1928 roku

w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych.

Celem rozszerzenia kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych na podstawie art. ustawy z dnia 4 czerwca 1926 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304), zarządzam, co następuje:

§ 1. Prócz spraw, należących do kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych, na mocy dotychczas obowiązujących przepisów w odniesieniu do nauczycieli podległych im szkół, przekazuję Kuratorom prawo:

1) mianowania i zwalniania tymczasowych nauczycieli państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

2) przenoszenia na własną prośbę stałych nauczycieli szkół podległych.

3) udzielania nauczycielom szkół podległych zniżek godzin nauczania i innych zajęć obowiązkowych w granicach rozporządzalnych kwot na etaty personalne i godziny nadliczbowe.

4) udzielania zezwoleń na nauczanie tym z pośród kandydatów na nauczycieli szkół średnich i seminarjów nau-

czyielskich, którzy przedstawią świadectwo złożenia egzaminu naukowego, będącego warunkiem dopuszczenia do państwowego egzaminu na nauczyciela szkół średnich.

Zgodnie z punktem 1 i 2 niniejszego § w instrukcji z dnia 24 marca 1928 r. dla władz, podległych Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie wykonania ustawy z dnia 1 lipca 1928 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1928 Nr. 5, poz. 90). zarządzam zmiany następujące:

1) punkt 1-c instrukcji (do art. 3) ma brzmieć:

Na stanowisko tymczasowego nauczyciela szkoły średniej ogólnokształcącej, seminarjum nauczycielskiego — Kurator Okręgu Szkolnego:

2) punkt 42 instrukcji (do art. 48) ma brzmieć:

Przeniesienie na własną prośbę stałego nauczyciela zarządza Kurator w odniesieniu do nauczycieli szkół, pośrednio lub bezpośrednio mu podległych, przyczem, jeżeli nauczyciel ma być przeniesiony na własną prośbę do innego okręgu szkolnego, przeniesienie następuje na mocy uprzedniego porozumienia się właściwych Kuratorów. W razie niemożności dojścia do porozumienia rozstrzyga Minister. Gdy szkoła, z której lub do której nauczyciel ma być przeniesiony, podlega bezpośrednio Ministrowi, przeniesienie zarządza Minister. Dekret przeniesienia według wzoru, podanego w załączniku Nr. 8, wystawia władza, właściwa dla tej szkoły, do której nauczyciel zostaje przeniesiony.

3) punkt 54 instrukcji (do art. 58, 61, 62 i 63) ma brzmieć:

Zarządza przywrócenie do służby czynnej ta władza, która przeniosła nauczycielkę w stan pozasłużbowy. Jeżeli miejsce służbowe, które po powrocie do służby czynnej ma zająć nauczycielka, leży poza terytorjum podległym władzy, która przeniesienie w stan pozasłużbowy zarządziła, przywrócenie do służby czynnej następuje na mocy porozumienia się zainteresowanych władz. W razie niemożności dojścia do porozumienia rozstrzyga Minister.

Dekret powołania do służby czynnej ze stanu pozasłużbowego według wzoru podanego w zał. Nr. 15 wystawia władza właściwa dla tego miejsca służbowego, na które nauczycielka zostaje powołana.

4) do punktu 60 instrukcji (do art. 69 i 70) dodają dwa następujące ustępy:

Uprawnioną do zwolnienia ze służby na podstawie art. 69 i 70 jest władza, która nauczyciela mianowała.

W odniesieniu do tymczasowych nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, mianowanych przez Ministerstwo przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, uprawnioną do zwolnienia jest władza, której dana szkoła podlega bezpośrednio.

W związku z punktem 3 niniejszego § w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 grudnia 1926 r. w sprawie wykonania postanowień ustawy z 1 lipca 1926 r. 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1927 Nr. 2, poz. 26) § 19 (do art. 37) ma brzmieć:

Obniżenia wymiaru godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycielom szkół podległych udzielać mogą:

a) Inspektor Szkolny, jeżeli obniżenie to nie powoduje dodatkowego obciążenia Skarbu Państwa bądź to w postaci zwiększenia liczby etatów nauczycielskich, bądź w postaci zwiększenia liczby godzin nadliczbowych.

b) Kurator Okręgu Szkolnego, jeżeli obniżenie mieści się w granicach kwot, przewidzianych w budżecie danego okręgu na etaty personalne i godziny nadliczbowe.

c) Minister nauczycielom szkół, podległych mu bezpośrednio, oraz nauczycielom innych, jeżeli obniżenie wymiaru zajęć ma spowodować przekroczenie kwot, przewidzianych w budżecie danego okręgu szkolnego na etaty personalne i godziny nadliczbowe.

Obniżenia zajęć, wychodzącego poza ramy organizacyjne szkoły, t. j. powodującego zmniejszenie przewidzianej w programie zajęć szkolnych liczby godzin nauczania, w zasadzie udzielać mogą w granicach wyżej wskazanej kompetencji zarówno inspektor jak i kurator z tem jednak, że obniżenia takiego należy ze zrozumiałych powodów o ile możności unikać i udzielać go tylko w zupełnie wyjątkowych okolicznościach.

Uchylam sprzeczne z punktem 4 niniejszego § przepisy, zawarte w § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 stycznia 1923 r. L. 763 (D. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 10) oraz w okólniku z dnia 18 października 1926 r. Nr. II-6196 w sprawie zezwoleń na nauczanie (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 15, poz. 300).

§ 2. Uchylając rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 24 marca 1927 r. o przekazaniu niektórych czynności nadzoru nad szkolnictwem zawodowym (Dz. Urz. R. i O. P. Nr. 6, poz. 63) zarządzam w tej sprawie, co następuje:

1) Nadzór nad niższem i średniem szkolnictwem zawo-

dowem na terenie swojego okręgu pełni Kurator Okręgu Szkolnego.

2) Do zakresu działania Kuratora prócz ogólnego nadzoru należy w szczególności:

a) przedstawianie Ministrowi wniosków w sprawie zakładania, przekształcania i zwijania państwowych szkół i kursów zawodowych.

b) udzielanie zezwoleń na otwarcie i prowadzenie niepaństwowych kursów zawodowych, oraz niepaństwowych szkół zawodowych, opartych na ustalonych przez Ministra statutach i programach normalnych,

c) przedstawianie Ministrowi wniosków w sprawie zezwoleń na otwarcie i prowadzenie szkół zawodowych, odbiegających od norm, ustalonych przez Ministra w normalnych statutach i programach,

d) przedstawianie Ministrowi projektów budżetów państwowych i kursów szkół zawodowych i asygnowanie sum w granicach przyznanego budżetu.

e) przedstawianie Ministrowi wniosków w sprawie zapomóg dla niepaństwowych szkół i kursów zawodowych i udzielanie tym szkołom i kursom zapomóg w granicach kwot, przekazanych na ten cel przez Ministra do dyspozycji Kuratora danego okręgu szkolnego,

f) przedstawianie Ministrowi wniosków w sprawie mianowania i zwalniania wizytatorów, dyrektorów i kierowników państwowych szkół i kursów zawodowych,

g) mianowanie, przenoszenie, zwalnianie, udzielanie zezwoleń na nauczanie, udzielanie urlopów i obniżanie wymiaru zajęć obowiązkowych nauczycielom i instruktorom państwowych szkół i kursów zawodowych w zakresie kompetencji, jakie przysługują Kuratorom w stosunku do nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, jeżeli osobny statut danej szkoły zawodowej inaczej nie stanowi,

h) zawieranie umów z personelem kontraktowym państwowych szkół i kursów zawodowych,

i) zatwierdzanie dyrektorów, kierowników, nauczycieli i instruktorów niepaństwowych szkół i kursów zawodowych

j) wydawanie zarządzeń w granicach statutów szkół co do życia pozaszkolnego młodzieży.

3) Poza stałym normalnym nadzorem zwierzchnim Minister zarządzać będzie doraźne wizytacje szkół i kursów zawodowych przez powołanych przez niego znawców. Kuratorowi

przysługuje prawo stawiania w tym względzie wniosków. Znawca dokonywa wizytacji z udziałem przedstawiciela Kuratora i składa Ministrowi sprawozdanie, którego odpis przesyła się Kuratorowi.

Zgodnie z powyższem w punkcie 1 instrukcji z dnia 24 marca 1928 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 1 lipca 1928 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. Urz. W. R. i O. P. Nr. 5 poz. 90), uchylam słowa „z wyjątkiem tymczasowych nauczycieli szkół zawodowych“, oraz ostatnie zdanie tego punktu „przenoszenie nauczycieli tymczasowych szkół zawodowych należy do Ministra“, zaś w punkcie 43 tejże instrukcji uchylam słowa „z wyjątkiem nauczyciela szkoły zawodowej“.

§ 3. W rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 września 1927 r. w sprawie udzielania urlopów nauczycielom i funkcjonariuszom administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 12 poz. 196) § 2 ma brzmienie:

Kuratorowi przysługuje prawo udzielania:

1) dyrektorom, kierownikom i nauczycielom szkół podległych:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — urlopów płatnych do jednego roku i bezpłatnych do lat dwóch.

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych — urlopów płatnych do dwóch miesięcy i bezpłatnych do lat dwóch.

e) dla dalszego kształcenia się zawodowego oraz dla celów naukowych lub oświatowych — urlopów płatnych do pięciu miesięcy i bezpłatnych do lat dwóch:

2) nauczycielom i kierownikom publicznych szkół powszechnych dla studjów na wyższych kursach nauczycielskich — urlopów płatnych za przeciąg jednego roku w granicach kontyngentu, ustalanego corocznie przez Ministra dla każdego okręgu szkolnego.

3) inspektorom szkolnym i ich zastępcom:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — urlopów płatnych lub bezpłatnych do jednego roku,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych — urlopów płatnych lub bezpłatnych do dwóch miesięcy,

c) dla dalszego kształcenia się zawodowego oraz dla ce-

łów naukowych lub oświatowych urlopów płatnych do 5 miesięcy i bezpłatnych do jednego roku;

d) urlopów wypoczynkowych — płatnych w granicach art. 35 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej.

4) innym funkcjonarjuszom państwowym, podlegającym ustawie z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — urlopów płatnych do jednego roku i bezpłatnych do lat dwóch,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — urlopów płatnych do dwóch miesięcy i bezpłatnych do lat dwóch,

c) urlopów wypoczynkowych — w granicach art. 35 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej.

§ 4. Uchylając § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 kwietnia 1926 r. w sprawie przenoszenia w stan spoczynku (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 101), uchylam postanowienie, zastrzegające dla Ministra prawo przenoszenia w stan spoczynku nauczycieli, lekarzy i dentystów państwowych seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich, państwowych wyższych kursów nauczycielskich, kierowniczków i nauczycieli publicznych szkół powszechnych, kierowniczek i wychowawczyń państwowych ochronek, przenoszonych w stan spoczynku na zasadzie ustępu drugiego art. 29 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6, poz. 46) w brzmieniu ustawy z dn. 13 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 173), t. j. bez prośby funkcjonarjusza, gdy przekroczył 60 lat życia i uzyskał prawo do pełnego zaopatrzenia emerytalnego.

§ 5. Przekazuję Kuratorom okręgów szkolnych prawo nadawania oraz odbierania prawa publiczności szkołom i zakładom, podległym inspektorom szkolnym.

§ 6. We wszystkich sprawach uczniów szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli szkół powszechnych, a więc w sprawach przyjmowania i wydalania uczniów, dopuszczania do egzaminów, udzielania dyspensy od wieku i t. p. Kuratorowie Okręgów Szkolnych mają orzekać ostatecznie, jako instancja odwoławcza od decyzji dyrekcji szkoły, wydanej zależnie od obowiązujących przepisów albo bezpośrednio przez samą dyrekcję, albo też na mocy uchwały rady pedagogicznej szkoły.

Zgodnie z powyższem w rozporządzeniu Kierownika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 24 marca 1926 r. w sprawie regulaminu seminarjalnego egzaminu dojrzałości (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 7, poz. 69), ustęp drugi § 25 ma brzmieć:

„Tylko w wypadku, gdy zostaną stwierdzone okoliczności wyjątkowe, usprawiedliwiające niepomyślny wynik egzaminów poprzednich, Kuratorjum może zezwolić na zdawanie egzaminu po raz trzeci”,—zaś z rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19 maja 1926 r. w sprawie regulaminu przyjmowania uczniów do państwowych seminarjów nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 114, ustęp drugi § 3 ma brzmieć: „przyjmowanie na kurs i kandydatów w wieku powyżej lat 17 jest dopuszczalne tylko za specjalnem zezwoleniem Kuratorjów.

§ 7. Przekazuję Kuratorom okręgów szkolnych prawo ostatecznej decyzji w sprawie kilkakrotnego dopuszczania do egzaminu dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych i zgodnie z tem w § 30 regulaminu tych egzaminów (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1924 Nr. 10, poz. 94), uchylam zdanie: „Od decyzji Kuratorjum przysługuje nauczycielowi rekurs do Ministerstwa W. R. i O. P. w ciągu miesiąca od daty doręczenia pisma z zawiadomieniem o decyzji Kuratorjum“.

Zwalniam Kuratorów okręgów szkolnych od obowiązku przesyłania do Ministerstwa:

1) tematów zadań piśmiennych, zadawanych na gimnazjalnych egzaminach dojrzałości i zgodnie z tem uchylam § 26 w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19 grudnia 1925 r. w sprawie regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2 z r. 1926 poz. 8).

2) odpisów dekretów nominacyjnych urzędników władz szkolnych i instancji ustanowionego okólnikiem Kierownika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 8 stycznia 1923 r. Nr. 2508/22 S.,

3) sprawozdań ze świąt sadzenia drzew, ustanowionego okólnikiem Kierow. Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 kwietnia 1923 r.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1928 roku.

Minister

(—) Świtalski.

Poz. 67.

O K Ó L N I K

**Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publiczn.
do P. P. Kuratorów Okręgów Szkolnych, P. Wizytatora Liceum
Krzemieńskiego, P. Wojewody Śląskiego.
w sprawie obchodu 10-lecia odzyskania niepodległości.**

W dniu 11 listopada b. r. przypada wielka rocznica dzie-
sięciolecia odzyskania niepodległości.

Całe Państwo dzień ten będzie obchodziło niezwykle uroczyście. We wszystkich miastach, miasteczkach i wsiach powstaną komitety celem zorganizowania jak najokazalszego obchodu oraz jak najsilniejszego utrwalenia tej rocznicy przez stworzenie wielkich, żywych pomników w postaci instytucyj opiekuńczych np. domów dla sierot po poległych dla ojczyzny, domów matek i dzieci i t. p.

Młodzież szkolna wszystkich kategorii szkół nie może pozostać zdala od ogólnej radości i ogólnego obchodu uroczystego. Weźmie i ona wraz z nauczycielstwem udział żywy w uroczystościach przez społeczeństwo organizowanych.

Niezależnie jednak od tego cała młodzież szkolna w obrębie swych murów szkolnych uczci rocznicę, organizując siłami własnymi obchód szkolny.

Aby młodzieży to ułatwić, przeznaczam dzień 10 listopa-
da b. r. (sobota) na uroczystości szkolne, czyniąc go wolnym od nauki szkolnej i od wszelkich zajęć szkolnych.

Charakter obchodów szkolnych winien być jak najokazal-
szy, a zarazem jak najradośniejszy. W programie należy prze-
widzieć między innymi uroczyste nabożeństwo z okolicznością-
wem podniosłem kazaniem w kościele parafjalnym czy kate-
dralnym lub kaplicy szkolnej, poranek z odpowiednim prze-
mówieniem jednego z członków Rady Pedagogicznej oraz
ucznia (uczenicy) i t. d.

Pozatem mógłby się odbyć uroczysty pochód, zakończony
defiladą całej młodzieży szkolnej wobec dyrektorów i przeło-
żonych szkół, a wieczorem uroczyste przedstawienie szkolne,
urządzone staraniem młodzieży szkolnej dla młodzieży i jej
rodziców.

Poza tym, niejako zewnętrzny charakter mającym obcho-
dem, pamiętać trzeba o obmyśleniu czegoś trwalszego, coby,
zainicjowane z racji dziesięciolecia niepodległości, stało się
w obrębie szkoły widomym pomnikiem, przez młodzież wznie-
sionym.

Należy w tym względzie młodzieży oddać inicjatywę: niech
się sama wypowie i rzuci projekt stworzenia czegoś, coby

z najszczytniejszych pobudek miłości bliźniego, miłości ojczyzny wypływając, trwały nosiło charakter a nie przekraczało granic finansowych możliwości młodzieży. Nie jest rzeczą konieczną, by akcja młodzieży z wysiłkiem finansowym była połączona. Młodzież różnego rodzaju pracą, intensywną, zdwojoną może manifestować swą radość z powodu rocznicy. Wysłuchawszy projektów, zgłoszonych przez poszczególne klasy i oddziały, należy wybrać najmożliwszy z nich do zrealizowania, ustalić w szczegółach i w dniu 10 listopada w czasie poranka ogłosić całej młodzieży jako wybrany dla całej szkoły i do urzeczywistnienia przeznaczony z racji dziesięciolecia istnienia odrodzonej Polski. W innych wypadkach należy młodzieży podsunąć projekty, któreby były dla niej odpowiednie i wskazane a dały jej pełne zadowolenie z wcielenia ich w życie.

W miejscowościach, gdzie jest większa ilość szkół, należy celem uniknięcia rozdrobnienia i rozstrzelenia akcji, zjednoczyć wysiłki młodzieży około stworzenia czegoś, coby w tej miejscowości lub w całym powiecie były trwałym pomnikiem uczczenia rocznicy.

Rady Pedagogiczne i ogół nauczycielstwa winien z całym zapałem i energją zająć się obmyśleniem programu uroczystości, kierowaniem całą pracą młodzieży. Panowie dyrektorzy szkół, inspektorzy szkolni i wizytatorzy szkół winni doglądać wszystkiego, aby całość była potężną manifestacją radosnych i wzniosłych uczuć, dowodem głębokiego zrozumienia ważności rocznicy odzyskania niepodległości oraz wyrazem przekonania, że trudem i ofiarną pracą w wolności i niepodległości winna być utrzymana.

Warszawa, dnia 17 września 1928 r. (Nr. O. Prez. 5726/28).

Za Ministra

(—) S. Czerwiński

Podsekretarz Stanu

Zarządzenie Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego
do Panów Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw
wszystkich Szkół w Okręgu

Poniższy okólnik Ministerstwa W.R. i O.P.z dnia 17 września 1928 r. Nr. O. Prez. 5726/28 w sprawie obchodu dziesięciolecia odzyskania niepodległości podaję do wiadomości i ściśle go wykonania. Równocześnie powiadamiam, iż począwszy od 1 października b. r. we wszystkich większych miastach Rze-

czypospolitej odbywać się będą przedstawienia sztuki p. Tymoteusza Ortyna p. t. „Rycerz bez skazy“ (Józef Piłsudski) organizowane w związku z obchodami ku uczczeniu dziesięciolecia niepodległości Polski przez teatr propagandowy, dla dzieci i młodzieży pod kierunkiem samego autora p. Ortyna. Młodzież szkolna powinna wziąć żywy udział w przedstawieniu, do czego Panowie Dyrektorowie i Kierownicy młodzieży zachęcają.

Zwracam uwagę na książkę K. Jaworskiego p. t. Wielka Rocznica (jak urządzić obchód dziesiątej rocznicy wskrzeszenia Państwa Polskiego) patrz biblijografia która może oddać duże usługi przy urządzeniu obchodu szczególnie tam, gdzie nauczycielstwo będzie musiało ująć w swe ręce całą akcję kierowniczą.

Równe, dnia 22 września 1928 r. (Nr. O.-14949/28)

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *K. Szelągowski*

Poz. 68.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego.

Do Panów Inspektorów Szkolnych
w sprawie dni wolnych do nauki szkolnej.

Podaje się do wiadomości i zastosowania wykaz dni wolnych od nauki szkolnej dla dzieci poszczególnych wyznań.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
p. o. Naczelnika Wydziału

(—) *W. Eymontt.*

Wykaz dni wolnych od nauki szkolnej.

Nazwa świąt i ferij	Dla dzieci wyznania rzymsko-katolickiego	Dla dzieci wyznania prawosł.	Dla dzieci wyznania ewang	Dla dzieci wyznania mojżesz.	Szkoly dla dzieci wyznania mojżesz.
1. Dni świąteczne wyznania rzym.-katolick.					
1. Wszystkich Święt.	1 listopada	1 listopada	Święto reformacji 31 października 1 listopada	1 listopada	
2. Dzień zaduszny	2 listopada				
3. Niepokalane pocz. N. M. P.	8 grudnia	8 grudnia	8 grudnia	8 grudnia	
4. Ferje Bożego Nar.	Liczba dzieci prawosł. nie przekr. 25 proc. Od 22 grudnia do 2 stycz. włącznie 2. liczba dzieci prawosł. nie przekr. 25 proc.	Jak dla dzieci wyznania katol. oraz dodatkowo od 5 do 10 stycz. włącz.	Jak dla dzieci wyznania katolickiego	Jak dla dzieci wyznania mojżesz.	Jak dla dzieci wyzn. katol.
5. Trzech Króli	6 stycznia	6 stycznia	6 stycznia	6 stycznia	
6. Przerwa między I i II półrocz.	31 stycznia i 1 lutego	31 stycznia i 1 lutego	31 stycznia i 1 lutego	31 stycznia i 1 lutego	31 stycznia i 1 lutego
7. Oczyszcz. N. M. P.	2 lutego	2 lutego	2 lutego	2 lutego	
8. Popielec	1 dzień				

Nazwa świąt i ferij	Dla dzieci wyznania rzymsko-katolickiego	Dla dzieci wyznania prawosł.	Dla dzieci wyznania ewang.	Dla dzieci wyznania mojżesz.	Szkoły dla dzieci wyznania mojżesz.
9. Ferje Wielkanocne	1. Liczba dzieci prawosł. przekr. 25 proc.	Jak dla dzieci wyzn. katol. oraz dodatkowo od środy wielkiego tygodnia do środy po niedzieli wielkanocnej łączn. (13 dni)	Jak dla dzieci wyznania katolickiego		Od środy wielkiego tygodnia do poniedziałku po niedzieli przewodniej łącz. 13 dni
	Od środy wielkiego tygodnia do środy po niedzieli wielkanocnej łącznie według kalendarza katolick. i od środy wielkiego tygodnia do środy po niedzieli wielkanocnej łącznie według kalendarza prawosł. (16 dni)	2. Liczba dzieci prawosławianych przekracza 25 proc.			
10. Wniebowstąpienie	1 dzień	1 dzień	1 dzień	1 dzień	
11. 3-go Maja	3 Maja	3 maja	3 Maja	3 Maja	
22. Drugi dzień Zielon. Świąt	1 dzień	1 dzień	1 dzień	1 dzień	
13. Boże Ciało	1 dzień	1 dzień	1 dzień	1 dzień	
14. Św. Stanisława	8 Maja	8 maja	8 Maja	8 Maja	
15. Święto parafjalne	1 dzień raz do roku po porozumieniu się z duszpasterz.	1 dzień raz do roku po porozumieniu się z duszpasterz.			

Nazwa świąt i ferij	Dia dzieci, wyznania rzymsko-katolickiego	Dia dzieci wyznania prawosl.	Dia dzieci wy- znania ewang.	Dia dzieci wy- znania mojzesz.	Szkoly dla dzieci wyznania mojzesz.
16. Przystąpienie do Sakr. Św. i rekolekcje	2 razy do roku od 12 g. w poł. do 12 g. w poł. następnego dnia oraz jeden raz do roku na 3 dni po poroz. się z duszpasterzem	1 raz do roku na 3 dni po porozu- mieniu się z dusz- pasterzem			
li. Święta wyzn. praw. 17. Nowy rok		1 14 stycznia			
18. Trzech Króli		6 19 stycznia			
19. Święto M. B. Grom.		2 15 lutego			
20. Zwiastowanie N.M.P.		25 marca 7 kwiet.			
21. Św. Jerzego		23 kwietn. 6 maja			
22. Wniebowstąpienie		1 dzień według ka- lendarza prawosl.			
23. Św. Trójcy		1 dzień według ka- lendarza prawosl.			
24. Św. Ducha		1 dzień według ka- lendarza prawosl.			
25. Św. Metodogo i Cyr.		11 24 maja			
25. Narodzenie N.M.B.		8 11 września			
27. Podwyż. Św. Krzyża		14 27 września			
28. Pokrowskiej N.M.B.		1 14 października			

Nazwa świąt i feryj	Dla dzieci wyznania rzymsko-katolickiego	Dla dzieci wyznania prawosł.	Dla dzieci wyznania ewang.	Dla dzieci wyznania mojżesz.	Szkoły dla dzieci wyznania mojżesz.
29. Św. Mikołaja Cudotw.		6/19 grudnia			
III. Święta wyzn. mojż.				3 dni	3 dni
30. Wigilia i żyd. Nowy Rok (Rosz Haszana)					
31. Wigilia i Dzień Sądny (Jom Kipur)				2 dni	2 dni
32. 2 pierwsze i 3 ostatnie dni Świąt Szłasów (Sukos)				5 dni	5 dni
33. Pierw. dzień Chanuki				1 dzień	1 dzień
34. Dzień Św. Purym				1 dzień	1 dzień
35. Św. Paschy				2 pierwsze i 2 ostatnie dni	2 pierwsze i 2 ostatnie dni
36. Dzień Św. Wiosny (Lag Boomer)				1 dzień	1 dzień
37. Święta Szawuos				2 dni	2 dni

UWAGI: 1. Szkoły, do których uczęszczają dzieci różnyh wyznań, mogą być całkowicie nieczynne w dniach wolnych od nauki dla wszystkich wyznań, w innych wypadkach mogą nie przychodzić do szkoły tylko dzieci odnośnego wyznania.

2. Dla świąt prawosławnych w każdym poszczególnym obwodzie szkolnym może być przyjęta tylko jedna z dwóch podanych dat według nowego stylu w zależności, czy ludność prawosławna w danej miejscowości świętuje według starego lub nowego stylu. Datę należy ustalić po porozumieniu się z duszpasterstwem.

3. Szkoły, do których uczęszczają dzieci wyłącznie jednego wyznania, mają dni wolne od nauki zgodnie z rubryką odnośnego wyznania.

Równe, dnia 7 września 1928 r. (Nr. II1350/28).

Poz. 69.

O K Ó L N I K

Poz. 69.

O K Ó L N I K

W Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego 1/28

do Panów Inspektorów Szkolnych oraz ogółu Nauczycielstwa w roku szkolnym 1927/28 kursach dla dorosłych wykazały w pełni zrozumienie przez nauczycielstwo doniosłości i znaczenie tej podstawowej pracy oświatowej w zakresie pozaszkolnym i zasłużyły na całkowite uznanie. Na tej podstawie żywego współdziałania ogółu nauczycielstwa w przedsięwziętej akcji, zmierzającej do coraz większego rozwoju organizacji kursów dla dorosłych, wnosić można, że przy wzmoczeniu wysiłków ilość kursów w roku szkolnym 1928/9 nie tylko się powiększy, ale również podniesie się ich stopień organizacyjno-metodyczny.

Przystąpienie do prac organizacyjnych kursów dla dorosłych w roku szkolnym 1928/9 oprócz należy na zasadach niżej podanej „Instrukcji w sprawie organizowania i prowadzenia kursów dla dorosłych w roku szkolnym 1928.9” oraz na podstawie wykazu podręczników pomocy naukowych i literatury społecznej, z zaznaczeniem, że podobny wykaz wydawnictw w j. ukraińskim zostanie podany do wiadomości w najbliższym numerze „Dziennika Urzędowego Kuratorjum O.S.W.”

Ponieważ kursy dla dorosłych rozpoczną się 1 listopada Panowie Inspektorowie Szkolni w ciągu miesiąca października ułożą plan sieci kursów ze zwróceniem uwagi na organizowanie kursów o wyższych stopniach, gdzie w roku szkolnym 1928/9 były uruchomione Kursy niższe, organizowanie kursów środkach, w których ich dotąd nie było lub było proporcjonalnie mało, oraz przedłożą Kuratorjum wykazy sum, preliminowanych przez poszczególne Sejmiki na potrzeby oświaty pozaszkolnej i wykaz podręczników, potrzebnych na kursy dla dorosłych, a których pewnej ilości będzie mogło dostarczyć Kuratorjum.

Równe, dnia 19 września 1928 r.

(Nr. I-14713/28)

Kurator Okręgu Szkolnego.

(—) *K. Szelański*

Poz. 70

Z A R Z Ą D Z E N I E

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 1 sierpnia 1928 r.

w sprawie dodatkowej sesji dla egzaminów uproszczonych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

W związku z rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 czerwca 1923 r.

w sprawie uproszczonych egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich (Dz. Urz. W. i O. P. Nr. 13 poz. 108), częściowo zmienionem rozporządzeniem z dnia 19 czerwca 1925 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13, poz. 123), i uzupełniając postanowienia tego rozporządzenia, zarządzam co następuje:

Ze względu na zbliżający się termin prekluzyjny odbywania egzaminów uproszczonych (koniec czerwca 1929 r.) oraz pragnąc: 1) zapobiec zbyt masowemu zgłaszaniu się kandydatów do tych egzaminów w ciągu jednej sesji i 2) ułatwić zdanie tych egzaminów kandydatom reprobowanym, ustanawiam oprócz sesji jesiennej r. 1928 i sesji wiosennej 1929 r.—jeszcze jedną sesję — zimową r. 1929 (w m. styczniu lub lutym) dla egzaminów uproszczonych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

Warszawa, dnia 1 sierpnia 1928 r. Nr. II. P. 8371.28).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia publicznego:

(—) Świtalski

Poz. 71.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego

do dyrekcji szkół średnich, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych w okręgu.

W sprawie dodatku ekonomicznego na dziecko.

Na podstawie Zarządzenia Min. W.R. i O. P. z dnia 12 września 1928 r. Nr. O Prez. 5718/28 i z dnia 24 sierpnia 1927 r. Nr. O/Prez. 5071/27, wyjaśniam w ślad za okólnikiem M. W. R. i O. P. z dnia 29/X. 1927 r. Nr. O. Prez./6528/27 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 14 poz. 241) co następuje:

Dodatek ekonomiczny na dzieci może być przyznany funkcjonarjuszowi kobiecie pod warunkiem dostarczenia przez nią dowodu, że dzieci utrzymuje oraz uzasadnienia przyczyny tego utrzymania. Przyznany i wypłacany dotychczas na podstawie wykładni art. 4 ustawy uposażeniowej z dnia 1/X. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) podanej do wiadomości zarządzeniem Min. W. R. i O. P. z dnia 20/X. 1927 r. Nr. O. Prez./6375/27 dodatek ekonomiczny na dziecko zamężnej funkcjonarjuszce państwowej, której mąż studjuje w uczelni wyższej i z tego powodu jeszcze nie zarobkuje, nie będzie na przyszłość przyznawany i wypłacany.

Wypłacany już dodatek ekonomiczny nie będzie z poborów danego funkcjonariusza potrącony, lecz ulegnie umorzeniu.

Równe, dnia 20 września 1928 r. Nr. O/14603/28.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *K. Szelański.*

Poz. 72.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego

Do Dyrekcyj państwowych i prywatnych z prawami publiczności szkół średnich, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i Kierownictw szkół powszechnych w okręgu

w sprawie wprowadzenia druków i świadectw szkolnych

W związku z okólnikiem, umieszczonym w Nr. 4 pod poz. 35 Dziennika Urzędowego Kuratorjum O. S. W. z r. 1928, zwracam uwagę na ogłoszony w Nr. 10 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dodatkowy wykaz i cennik świadectw szkolnych, drukowanych w Drukarni Państwowej.

Równe, dnia 20 września 1928 r.

Kurator Okręgu Szkolnego

K. Szelański.

Poz. 73.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego

Do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych, seminarjów nauczycielskich oraz Kierownictw szkół powszechnych

w sprawie umieszczenia w lokalu szkoły plakatu Powszechnej Wystawy Krajowej w r. 1929 w Poznaniu.

W pierwszej połowie lipca b. r. sporządzony został pierwszy nakład plakatu Powszechnej Wystawy Krajowej w r. 1929. Podkreślając wielką doniosłość wystawy krajowej w Po-

znaniu, zarządzam, by wnioski dyirekcji wystawy, dotyczące rozmieszczenia plakatu, załatwione były przychylnie na terenie okręgu szkolnego wołyńskiego.

Równe, dnia 20 lipca 1928 r. (Nr. O-10224).

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
P. o. Naczelnika Wydziału

(—) *K. Tokarski*

Poz. 74.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego

do Panów Inspektorów Szkolnych

w sprawie rejestracji i uzupełnienia pomocy naukowych oświaty pozaszkolnej.

Celem opracowania planu uzupełnienia, oraz wypożyczenia pomocy naukowych, służących oświacie pozaszkolnej — zarządzam nadesłanie wykazów według poniżej przytoczonych pytań. W wykazach należy uwzględnić wszystkie pomoce naukowe, które znajdują się tak w Inspektoracie Szkolnym, jak również w poszczególnych szkołach, z zaznaczeniem, czy dany przedmiot został wypożyczony z Kuratorjum; czy z innych źródeł, t. j. instytucyj oświatowo-kulturalnych, czy też jest własnością Inspektoratu. Panowie Inspektorowie nadesłają te wykazy do dnia 1 listopada r.

1. Biblioteki dla dorosłych:

- a) ilość bibliotek typu „E“, oraz innych, które są własnością rządową, ile tomów liczy każda z tych bibliotek;
- b) ilość bibliotek, ufundowanych przez organizacje społeczne lub samorzady, a oddanych w zarząd władzom szkolnym, ile tomów liczy każda z tych bibliotek;

(Uw.: Bibliotek szkolnych dla dzieci nie uwzględniać)

2) Ile lamp projekcyjnych do przeźroczy posiada Inspektorat Szkolny i w jakim są stanie?

3) Przeźroczy (wymienić tytuły poszczególnych seryj oraz podać, ile sztuk w każdej serji)

4) Aparaty kinematograficzne — jaki typ (firma) — w jakim stanie?

5) Jakie filmy do nich posiada Inspektorat — ilość seryj i tytuły.

6) Inne pomoce naukowe (tablice poglądowe, mapy, podręczniki na kursa dla dorosłych i t. p.)

7) Jakie zamiany i uzupełnienia pomocy naukowych uwa-
ża Pan Inspektor za wskazane?

Równe, dnia 13 września 1928 r. (Nr. I-14714/28)

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *K. Szelągowski*

Poz. 75.

O K Ó L N I K Nr. 209.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego

do Panów Inspektorów Szkolnych i Dyrekcji państwowych szkół
średnich ogólnokształcących w Okręgu

w sprawie wizytacji nauki religii prawosławnej.

Zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3.IX.1928 r. Nr. I-11741.28 zawiadamiam, że J. E. Ks. Metropolita Kościoła prawosławnego w Polsce decyzją z dnia 28.V. b.r. powierzył Protojerejowi Proklowi Byczkowskiemu obowiązki wizytatora nauki religii prawosławnej w szkołach powszechnych i średnich na terenie diecezji wołyńskiej.

W związku z tem obowiązani są Panowie Inspektorowie Szkolni i Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących do czynienia Ks. Wizytatorowi w razie potrzeby ułatwień w wykonywaniu powierzonych mu czynności.

Równe, dnia 20 września 1929 r.
(Nr. I-13848.28).

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *K. Szelągowski*

Poz. 76.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego

**w sprawie zwrotu opłat szkolnych w roku szkolnym
1928/29.**

Powołując się na punkt 1 okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 1925 r. Nr. 95 (14604), Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustaliło wykaz prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów

kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych, tudzież szkół artystycznych, w których nauka uprawnia do zwrotu opłaty szkolnej w myśl ustępu trzeciego art. 10 ustawy z dnia 9.X. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) względnie art. 6 §. 1 ustawy z dnia 5.XIII. 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 134 p. 1107); wykaz ten obowiązuje na rok szkolny 1928/29 z tem zastrzeżeniem, że w szkołach handlowych uprawnienie do zwrotu opłat szkolnych nie odnosi się do klas przygotowawczych.

Zarazem w związku z okólnikiem M-twa W. R. i O. P. z dnia 10.IX. 1925 r. Nr. 10081.OR.25 w sprawie zwrotu opłaty szkolnej podaję do wiadomości, iż stosownie do zarządzenia M. W. R. i O. P. z dnia 8 sierpnia 1928 r. Nr. O.Prez.4655.28, wydanego na podstawie pisma Prezydium Rady Min. z dnia 10 lipca 1928 r. Nr. 11232, na okres roku szkolnego 1928.29 funkcjonariusze państwowi **nie będą** zwolnieni od obowiązku przedstawienia zaświadczenia, przewidzianego w punkcie 11 wyżej wymienionego okólnika, iż dziecko nie zostało przyjęte do szkoły państwowej z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie. Do podań zatem o zwrot opłaty szkolnej należy dołączyć zaświadczenie, wyszczególnione w punkcie 11 a) i b) powołanego okólnika; równocześnie wyjaśniam, iż zwrot opłaty szkolnej przysługuje za dzieci, na które funkcjonariusz państwowy, mężczyzna czy kobieta, otrzymuje dodatek ekonomiczny (okólnik Kuratorjum O. S. W. z dnia 21 września 1928 r.)

Wykaz szkół prywatnych w Okręgu Wołyńskim, w których nauka uprawnia w roku szkolnym 1928.29 do zwrotu opłat szkolnych.

I) Szkoły średnie ogólnokształcące:

1. Kowel — gimn. koeduk. z polsk. język nauczania Klary Erlich.
2. Krzemieniec „ „ Wyzd. Powiatowego i Magistratu m. Krzemieńca,
3. „ „ „ z ukraińsk. język. nauczania Sergjusza Milaszkiwicza.
4. Łuck gimn. koeduk. z polskim językiem nauczania Mojżesza Gliklicha
5. „ „ „ z ukraińsk. język. nauczania Eugenjusza Petrykowskiego (klasy od I do VII włącznie)
6. „ „ „ Rosyjskiego T-wa Dobroczynności (klasy od I do VI włącz.)
7. Równe „ I gimn. koeduk. z polsk. język nauczania Bencjona Goldgelda i Lazara Perla

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) K. Szelągowski.

8.	"	"	II gimn. koeduk. z polsk. język naucz. Dr. Szlomy Gojzenberga. Rachmila Kryczmana i Arona Sokołowskiego
9.	"	"	gimn. koedukac. z ukraińskim językiem nauczania Teodora Piekarskiego.
10.	"	"	gimn. koedukc. Rosyjskiego T-wa Dobroczyńności.
11.	"	"	" " z hebrajskim język. nauczania Stowarz. Kulturalno-Oświatowego „Tarbut“ do klasy I i II.
12.	Włodzimierz	"	" z polskim językiem nauczania Dr. Marka Starera.

II. Zakłady Kształcenia Nauczycieli

Maciejów: Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie S.S. Niepokalanek.

III. Szkoły zawodowe.

1. Dubno — Szkoła Zawod. Żeńska ŚŚ. Opatrzności Boskiej.
2. Kowel — Szkoła Handlowa T. N. S. W.
3. Łuck — Męska Szk. Rzemiosł Katol. T-wa Pop. Szk. Zawod.
4. Łuck — Szkoła Handlowa P. M. S.
5. Ostróg — Szkoła Rzemiosł P. M. S.
6. Równe — Szkoła Handlowa P. M. S.
7. Wisniowiec pod Krzemieńcem — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Sejmiku Krzemienieckiego
8. Włodzimierz — Szkoła Rzemiosł Koła P. M. S.
9. Zdołbunów — Szkoła Rzemieślnicza Koła P. M. S.

IV. Szkoły Artystyczne

1. Równe — Szkoła Muzyczna im. Stanisława Moniuszki, Szkolna 117.
2. Dubno — Filja Lwowskiego Instytutu Muzycznego, Bazylijańska 2.
3. Krzemieniec — Filja Lwowskiego Instytutu Muzycznego. Liceum, Gimnazjum im. Czackiego.

Równe, dnia 20 września 1928 r.

Nr. 0.12375.28

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) K. Szelągowski

Poz. 77.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego

do władz szkolnych i instancji i dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych
w sprawie propagandy P. O. K. w szkołach na rzecz idei oszczędności.

Problemy gospodarcze wysuwają się dziś na linję czołową zagadnień społecznych i państwowych, a wśród nich jednym z najważniejszych jest troska o spopularyzowanie wśród całego społeczeństwa korzyści i konieczności oszczędzania.

W dziedzinie oszczędności stoimy bowiem daleko w tyle poza innymi narodami. Do tej pory nie zdołaliśmy nawet zgromadzić części tych wkładów oszczędnościowych, ile ich posiadały przed wojną instytucje finansowe na terenie dzisiejszej Polski.

Powszechne zrozumienie osobistych i społecznych korzyści oszczędzania jest podstawą moralną, na której musi się oprzeć odbudowa własnego kapitału płynnego i ogólne podniesienie etyki społeczeństwa.

P. K. O. jest państwową instytucją finansową, powołaną przede wszystkim do propagandy i realizacji wśród społeczeństwa idei oszczędności, opartej na wszechstronnem zrozumieniu korzyści, jakie daje oszczędność jednostce, społeczeństwu i państwu.

Wkłady zwyczajne przyjmuje P. K. O. już od 1 złotego począwszy. Są one oprocentowane w wysokości 6% rocznie i można je wpłacać w każdym urzędzie pocztowym, gdzie otrzymuje się również książeczki oszczędnościowe. Wyплаты do 100 zł. można podejmować natychmiast w każdym urzędzie pocztowym.

Wkłady premjowane polegają na tem, że kto regularnie wpłaca wkładkę miesięczną 7 zł., otrzymuje po 10 latach kapitał w sumie 1000 zł., jednakże kwotę tę może otrzymać i wcześniej, o ile jego książeczka zostanie wylosowaną. Co kwartał wylosowuje się trzy na każdy tysiąc książeczek. W dniu 1 lipca 1928 r. wkłady na książeczki wszelkiego typu wynosiły 100 milionów złotych. Obrót czekowy P. K. O. stwarza dla klientów najdogodniejszy, najtańszy i najszybszy sposób przekazywania gotówki na obszarze całego państwa. Dzięki dużej ilości osób, posiadających w P. K. O. rachunki czekowe, jak obecnie, 60% wypłat odbywa się w drodze bezgotówkowej przez przepisanie kwoty z jednego rachunku na drugi. Obrót czekowy w r. 1927 wynosił około 16 milionów złotych.

W r. b. uruchomiła P. K. O. dział ubezpieczeń na życie i posagowych bez badania lekarskiego ze składką miesięczną zależną od kwoty kapitału ubezpieczeniowego a zaczynającą

się już od 3 złotych. Wyczerpujące informacje i prospekty można otrzymać w każdym urzędzie pocztowym.

Zasadami oszczędności winna się przejąć przedewszystkiem młodzież, jeśli ma być należycie przygotowana do dalszego samodzielnego życia. Dlatego też Kuratorjum zwraca się do nauczycielstwa o odpowiednią zachętę i usilną propagandę, zwłaszcza działu ubezpieczeń na życie w P. K. O. co dotyczy również propagandy wśród starszego pokolenia.

Pocztowa Kasa Oszczędności zamierza w roku szkolnym 1928.29 przeprowadzić w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i szkołach zawodowych akcję propagandową na rzecz idei oszczędności i zaznajomić młodzież z rolą P. K. O. w tej dziedzinie.

Zamierzenia P. K. O. w tym kierunku przedstawiają się następująco:

1) W związku z przypadającym w dniu 31 października corocznie obchodzonym „Dniem Oszczędności”, otrzymają starsi uczniowie szkół wymienionych typów do wypracowania zadanie domowe na tematy do wyboru, n. p.: „Co wiem o P. K. O.?” „Dlaczego należy oszczędzać”, lub tym podobne.

Za najlepsze zadanie przyzna P. K. O. nagrody w postaci książeczek oszczędnościowych z wkładką 10 zł. na każdej książeczce, z tem, że ogólna ilość nagród nie będzie większa niż 1000.

Wypracowania są domowe, obejmują klasy od piątej do ósmej włącznie. Temat powinien być dany tak wcześnie, by uczniowie mogli go swobodnie opracować do dnia 31 października r. b., mającego być „Dniem Oszczędności”.

2) W pierwszych dniach września b. r. roześle P. K. O. do Dyrekcyj wszystkich szkół wymienionych typów broszurę, zawierającą krótkie informacje o działalności instytucji, z prośbą o udostępnienie jej treści uczniom.

W terminie między 10 a 20 października winny odbyć się w szkołach wykłady o P. K. O. Wykłady te mają stanowić dla uczniów przygotowanie do opracowania zadania domowego.

Celem ułatwienia nauczycielom zbierania materiałów do powyższego wykładu, zamieści P. K. O. w ciągu września b. r. odpowiednie artykuły o P. K. O. w „Szkole Powszechnej” a także w „Przeglądzie Pedagogicznym” i „Ogniwie”.

3) Wypracowania każdej klasy właściwy nauczyciel polonista odbiera dnia 31 października, ocenia wszystkie, przeprowadza wśród nich wybór, poczem, jeżeli sam uczy w klasach od piątej do ósmej, wybiera z pośród wszystkich 1—2 najlepsze wypracowania; jeżeli kilku nauczycieli uczy w tych klasach, wyboru ostatecznego dokonywują wspólnie, poczem dy-

rekcja szkoły przesyła je do Kuratorjum. Przy ocenie należy brać pod uwagę zarówno stronę językową, jak i rzeczową.

Poprawione wypracowania wszystkich uczniów nauczyciele winni w klasie omówić i przy tej sposobności wygłosić obszerniejszą pogadankę o P. K. O., jej zadaniach i działalności w zakresie oszczędnościowym i znaczeniu oszczędności w życiu jednostki narodu i państwa. Materiał do pogadanki zostanie wraz z literaturą przedmiotu ogłoszony w specjalnym dodatku do mającego się ukazać Nr. 3 Szkoły Powszechnej.

4) Otrzymane z Dyrekcji wypracowania Kuratorjum przesła wraz z odpowiednimi wykazami do P. K. O. Na podstawie powyższych wykazów wystawi P.K.O. książeczki oszczędnościowe, opiewające na nazwiska nagrodzonych uczniów i dostarczy je dyrekcjom szkół celem wręczenia właścicielom.

Intencją P. K. O. jest, by na każdą szkołę, w której będzie dane wypracowanie domowe na temat oszczędności P. K. O., przypadła przynajmniej jedna nagroda. Z 1000 nagród przyznano na Okręg Wołyński 60.

Przy wręczaniu przyznanych nagród albo Dyrektor, albo nauczyciel winien jeszcze raz podkreślić znaczenie znajomości instytucji oszczędnościowych w Polsce, ich doniosłej roli w życiu społecznym i państwowym, oraz konieczność przyzwyczajania się do oszczędności w życiu prywatnym i publicznym.

Ze względu na doniosłe znaczenie pedagogiczne i społeczne propagandy oszczędności, mającej na celu rozbudzenie tej cnoty wśród młodzieży, Kuratorjum zgodnie z intencją Ministerstwa gorąco popiera powyższą akcję P. K. O. i poleca wszystkim zainteresowanym władzom szkolnym gorliwą współpracę z jej inicjatorami. **Władze w nagłówku wymienione złożą do dnia 1 stycznia 1929 r. krótkie sprawozdanie z wyników akcji powyższej.**

Równe. dnia 25 września 1928 r. (Nr. 0-15114.28)

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
Naczelnik Wydziału

(—) *St. Sowiński*

Poz. 78.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego

Do Panów Inspektorów Szkolnych
w sprawie kursu alkoholologii w Warszawie.

Panowie inspektorowie szkolni otrzymali bezpośrednio z Państwowej Szkoły Higijeny w Warszawie, Chocimska 24,

tel. 423-58, zawiadomienie o III-im Kursie Alkohologii p. t. „Alkoholizm i jego zwalczanie“, przeznaczonym dla nauczycieli — działaczy społecznych. Kurs trwać będzie od dnia 22.X do 27.X. włącznie. Wpisowe wynosi 5 zł. Dla pewnej liczby słuchaczy Departament V Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zarezerwował stypendja w wysokości 50 zł., ewentualnie utrzymanie w bursie. Podania o stypendjum lub miejsce w bursie będą przyjmowane w Państwowej Szkole Higieny najpóźniej do dnia 15.X r. b. Do podania należy dołączyć 1) krótkie curriculum vitae z podaniem dotychczasowej działalności, 2) zaświadczenie urzędu lub instytucji, delegującej kandydata.

Kuratorjum oczekuje, że Panowie Inspektorowie skierują na powyższy Kurs najbardziej wartościowy materiał nauczycielski i upoważnia jednocześnie do udzielenia urlopu jednemu nauczycielowi z każdego powiatu.

Równe, dnia 27 września 1928 r. (№ 0-14920/28)

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) K. Szelągowski.

Poz. 79.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego

do Panów Inspektorów Szkolnych Dyrekcyj szkół średnich, zawodowych oraz ogółu nauczycielstwa w Okręgu.

w sprawie „Dnia Oszczędności“.

Wzorem lat ubiegłych odbędzie się w dniu 31 października b. r., III-ci z kolei obchód „Dnia Oszczędności“.

Z uwagi na doniosłe znaczenie tego dnia, mającego na celu rozbudzenie cnoty oszczędności, zwłaszcza wśród młodego pokolenia polecam, by w pracach nad organizacją Dnia Oszczędności, a w szczególności w akcji Komitetów miejscowych wzięło udział całe nauczycielstwo, które w ubiegłych latach tak wydatnie przyczyniło się powodzenia obchodu.

W dniu tym winny odbyć się specjalne pogadanki na temat „Dnia Oszczędności“ we wszystkich szkołach Okręgu.
Równe, dnia 29 września 1928 r. (Nr.0-15531/28)

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) K. Szelągowski.

RUCH SŁUŻBOWY

w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego.

P. Minister W.R. i O.P. powierzył pismem z dnia 20.VI.1928 r. K. O./Prez/3711/28 p. Dr. Władysławie Tatarzance, Dyrektorce Państwowego Seminarjum Żeńskiego w Sosnowcu, przydzielonej do służby w Kuratorjum O.S.W.—dalsze pełnienie obowiązków wizytatora szkół w temże Kuratorjum do dn. 31 grudnia 1928 r.

Mianowania

Nazwisko i imię	Data i numer mianowania	Szkola i miejscowość do której został mianowany	Powiat	Na stanowisko
Bania Kazimierz	31 VIII 1928 r. Nr. I-13144.28	3 kl. w Buderazu	Zdolbunów	stałego kierow.
Byczkowski Jakób	4 IX 1928 r. Nr. I-13152.28	7 kl. w Równem	Równe	"
Fludzińska Stanisława	31 VIII 1928 r. Nr. I-13137.28	6 kl. w Międzyrzeczu	Nowomalin	"
Gąsior Leon	31 VIII 1928 r. Nr. I-13154.28	7 kl. Nr. 3 w Równem	Równe	"
Grinczuk Mikołaj	31 VIII 1928 r. Nr. I-11764.28	3 kl. w Boczanicy	Zdolbunów	"
Guzowski Józef	31 VIII 1928 r. Nr. I-13143.28	4 kl. w Chorowie	"	"
Iwanow Adolf	31 VIII 1928 r. Nr. I-13135.28	7 kl. Nr. 2 w Ostrogu	"	"
Iwaskiewiczowa Wiktoria	31 VIII 1928 r. Nr. I-13139.28	7 kl. w Mizoczu	"	"
Kamiński Wawrzyniec	31 VIII 1928 r. Nr. I-13136.28	7 kl. Nr. 1 w Ostrogu	"	"
Karpowicz Aleksander	29 VIII 1928 r. Nr. I-13119.28	3 kl. w Klewaniu	Równe	"
Kawałek Ignacy	31 VIII 1928 r. Nr. I-12413.28	3 kl. w Krupcu	Dubno	"
Kędziński Stanisław	31 VIII 1928 r. Nr. I-13148.28	7 kl. Nr. 9 w Równem	Równe	"

Nazwisko i imię	Data i numer mianowania	Szkoła i miejscowość do której został mianowany	Powiat	Na stanowisko
Korszowski Paweł	23 VIII 1928 r. Nr. I-11447.28	7 kl. w Torczynie	Łuck	stałego kierow.
Kamecki Edward	29 VIII 1928 r. Nr. I-13149.28	7 kl. w Międzyrzecu	Równe	"
Kowalski Szymon	4 IX 1928 r. Nr. I-13151.28	5 kl. w Glińsku	Równe	"
Knopp Michał - Mieczysław	28 VIII 1928 r. Nr. I-11277.28	7 kl. w Nowym Wisniowcu	Krzemieniec	"
Kruk Kasper	29 VIII 1928 r. Nr. I-13126.28	5 kl. w Aleksandrji	Równe	"
Kulpa Jan	31 VIII 1928 r. Nr. I-12409.28	4 kl. w Mirohoszczy	Dubno	"
Kuźmicz Andrzej	31 VIII 1928 r. Nr. I-13133.28	3 kl. w Piasce	Zdołbunów	"
Baczyński-Leszkowicz Jan	31 VIII 1928 r. Nr. I-13141.28	3 kl. w Eljaszówce	Zdołbunów	"
Łabaziewicz Mieczysław	25 VIII 1928 r. Nr. I-11291.28	7 kl. w Szumsku	Krzemieniec	"
Łoziński Jan	25 VIII 1928 r. Nr. I-11449.28	3 kl. w Radomyślu	Łuck	"
Mazur Jan	20 VIII 1928 r. Nr. I-11383.28	7 kl. w Uściługu	Włodzimierz	"
Mikolaszek Tadeusz	21 VIII 1928 r. Nr. I-11383.28	7 kl. we Włodzimierzu	Włodzimierz	"
Mikoszewski Tadeusz	31 VIII 1928 r. Nr. I-13147.28	7 kl. Nr. 7 w Równem	Równe	"

Nazwisko i imię	Data i numer mianowania	Szkola i miejscowość do której został mianowany	Powiat	Na stanowisko
Niedzwiedzki Władysław	31 VIII 1928 r. Nr. I-13132.28	3 kl. w Sadkach	Zdolbunów	stałego kierow.
Ołtarzewski Felician	25 VIII 1928 r. Nr. I-11292.28	7 kl. Nr. 1 w Krzemieniu	Krzemieniec	" "
Paszkwiczówna Lubow	31 VIII 1928 r. Nr. I-13131.28	3 kl. w Wielobornem	Zdolbunów	" "
Paszkwicz Grzegorz	31 VIII 1928 r. Nr. I-13128.28	7 kl. w Zdobnicy	"	" "
Pawluk Afinogen	31 VIII 1928 r. Nr. I-13142.28	7 kl. w Dermaniu	"	" "
Pecherek Stanisław	4 IX 1928 r. Nr. I-13150.28	7 kl. w Klewanu	Równe	" "
Pietruk Marek	5 IX 1928 r. Nr. I-13025.28	3 kl. w Starozukowie	"	" "
Romanowski Jan	29 VIII 1928 r. Nr. I-13127.28	3 kl. w Basowym Kacie	"	" "
Ruebubauer Albin	24 VIII 1928 r. Nr. I-11442.28	3 kl. w Hubinie	Łuck	" "
Rudmino Stanisław	29 VIII 1928 r. Nr. I-11250.28	7 kl. Nr. 1 w Korcu	Równe	" "
Sarnecki Stanisław	27 VIII 1928 r. Nr. I-11290.28	6 kl. w Wyżgródku	Krzemieniec	" "
Serafinowicz Bazyl	25 VIII 1928 r. Nr. I-11279.28	3 kl. w Bereźcach	"	" "
Strzelecki Franciszek	21 VIII 1928 r. Nr. I-11383.28	7 kl. we Włodzimierzu	Włodzimierz	" "

K O M U N I K A T Y

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego.

Kuratorjum komunikuje, iż zgodnie z art. 92 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 92 poz. 530) następujące członkowie utracili mandaty do **Okręgowej Komisji dyscyplinarnej**, a mianowicie:

- 1) Józefa Fleszerówna, b. nauczycielka szkoły powszechnej w Równem — zmarła.
- 2) Kazimierz Tokarski, b. dyrektor gimnazjum państwowego w Zdołbunowie, obecnie p. o. naczelnika wydziału Kuratorjum.
- 3) Michał Jaworski, b. nauczyciel Gimnazjum państwowego w Równem, przeniesiony do innego okręgu szk.
- 4) Adam Czechowski, b. dyrektor gimnazjum państwowego w Równem, przeniesiony do innego okręgu szk.

Na ich miejsce mianował p. Minister reskryptem z dnia 5 września 1928 r. Nr. I-10835/28 na podstawie art. 87 ust. 1 tejże ustawy następujących członków:

- 1) p. Eleonorę Lazurkową, nauczycielkę publicznej szkoły powszechnej w Równem.
 - 2) p. Jana Laskowskiego, dyrektora gimnazjum państwowego w Kowlu.
 - 3) p. Stefana Papużyńskiego, nauczyciela gimnazjum państwowego w Zdołbunowie.
 - 4) p. Janinę Niżnikiewiczową, nauczycielkę gimnazjum państwowego w Ostrogu.
- Równe, dnia 20 września 1928 r.

Zarząd Główny Towarzystwa Szkoły Ludowej w Krakowie wydał **ozdobną wywieszkę** szkolną: p.t. „Dlaczego kocham Polskę?” — której tekst złożony jest z cytatów wybranych z pism Stefana Żeromskiego.

Cena egzemplarza wynosi 0.50 groszy. Nadaje się dla ozdoby sal szkolnych w szkołach średnich i starszych, oddziałach szkół powszechnych, podnosi i umacnia patriotyzm dziecka polskiego.

W sprawie rozszerzenia praw na rok szkolny 1928/29.

Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego reskryptem z dnia 14 sierpnia 1928 r. Nr. II-11883/28 rozszerzył prawa, nadane reskryptem z dnia 22 maja 1928 r. Nr. II-5810/28, gimnazjom z ukraińskim językiem nauczania na rok szkolny 1928/29, mianowicie:

1. Gimnazjum koedukacyjnemu z ukraińskim językiem nauczania Sergjusza Milaszkiwicza w Krzemieńcu, **na niepełne prawa bez zastrzeżeń.**

2. Gimnazjum koedukacyjnemu z ukraińskim językiem nauczania Teodora Piekarskiego w Równem **na niepełne prawa bez zastrzeżeń.**

3. Gimnazjum koedukacyjnemu z ukraińskim językiem nauczania Eugenjusza Petrykowskiego w Łucku **na niepełne prawa z zastrzeżeniem także na klasę ósmą.**

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
p. o. Naczelnika Wydziału

(—) K. Tokarski

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego komunikuje, iż w terminie i miejscowości, co do których nastąpią ogłoszenia w pismach, odbędą się 4-tygodniowe **kursa obrony przeciwgazowej**, organizowane przez Polski Czerwony Krzyż.

Z Okręgu Szkolnego Wołyńskiego może 10 nauczycieli szkół średnich lub powszechnych otrzymać płatny urlop, by wziąć udział w wymienionych kursach.

Reflektanci mogą składać podania o urlop do Kuratorjum za pośrednictwem swej władzy przełożonej.

B I B L J O G R A F J A

E u g e n j u s z R o m e r „powszechny atlas geograficzny“ część III kraje pozaeuropejskie. Książnica Atlas — Lwów Warszawa 1927 r. Cena 14 zł.

E u g e n j u s z R o m e r „Atlas Polski współczesnej“ wyd. trzecie Książnica Atlas Lwów — Warszawa 1928 r.

E u g e n j u s z R o m e r „Mały atlas geograficzny“ Książnica Atlas Lwów — Warszawa 1928 r.

Stanisław Tync i Józef Gołąbek „Beskid zachodni i Podhale“ (Górale polscy) pierwszy zeszyt regionalny czytanek polskich. Książnica—Atlas Lwów—Warszawa 1928 r. Cena 2.80 zł.

Ks. Tomasz Gunia „Zasady wiary katolickiej“ na tle dziejów biblijnych część III. Książnica—Atlas. Lwów—Warszawa 1928 r. Cena 2.60 zł.

Dr. Władysław Kudelka „Wiadomość z botaniki“ Poznań 1928 r. Fiszer i Majewski — Księg. Uniwers. Cena 8 zł.

Dr. J. B. Saxby „Kształcenie postępowania“ studjum psychologiczne, przełożyła Dr. Irena Pannenkowa. Biblioteka

przekładów dzieł pedagogicznych T. 7 pod redakcją Dr. Zygmunta Ziemińskiego. Książnica Atlas. Lwów—Warszawa 1928. Cena 4.50 zł.

Piotr Zygmunt Dąbrowski „Nauka o dziecku“ podręcznik do użytku seminarjów nauczycielskich i nauczycieli szkół powszechnych. Książnica — Atlas. Lwów — Warszawa 1928 r. Cena 5.40 zł.

Janina Melchertówna „Zagadnienia Pedagogiczne“ Zarys podręcznikowy dla użytku seminarjów nauczycielskich, ułożony według programu M.W.R. i O.P. Lwów MCMXXVIII Nakład Księgarni Naukowej. Cena 5.40 zł.

Helen Parkhurst „Wykształcenie według planu Daltońskiego“ przekład Zofji Umińskiej i H. E. Kennedy B. A. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa 1928. Cena 6.80 zł.

Dr. M. Falski-par-L'enseignement primaire dans la République Polonaise. Varsovie 1928.

Dr. M. Falski: Elementary schools in Poland. Warsaw 1928.

B. Gebert i G. Gebertowa „Opowiadania z dziejów ojczystych“ dla niższych klas szkół średnich. Część III. Książnica — Atlas. Lwów—Warszawa 1928 r.

Juljusz St. Chudzikowski „Wzory planów szczegółowych nauki rysunków“ wraz z metodycznymi wskazówkami, opracowane według wytycznych programu M. W. R. i O. P. Dla oddziału I. II. i III-go szkoły powszechnej. Nakładem księgarni naukowej we Lwowie. Lwów MCMXXVIII.

Piasek Faustyn „Nauka śpiewu metodą trójdzwiękową“ dla klasy drugiej szkół powszechnych. Książnica Atlas. Lwów—Warszawa 1928 r.

Piasek Faustyn „Nauka śpiewu metodą trójdzwiękową“ dla klasy III szkół powszechnych, Książnica Atlas. Lwów-Warszawa 1928 r.

„Praca ręczna w szkole“ organ Tow. Miłośników Robót Ręcznych Nr. 1. Warszawa 1928. Kwartalnik Rok II.

Dr. Med. Ludwik Kawalek „Pierwsza pomoc w zatruciu gazami bojowymi“.—Księgarnia Atlas. Lwów—Warszawa 1928 r. Cena 1zł.60gr.

K. Jaworski i Kazim. Błaszczczyński „Wielka rocznica“ (jak urządzić obchód dziesiątej rocznicy wskrzeszenia Państwa Polskiego. Poznań 1928. Nakład „Przyjaciela Szkoły“.

George H. Green „Psychoanaliza w szkole“ z oryginału angielskiego przełożył Zygmunt Ziemiński. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie.

M. Mścisz „Zarys Metodyki geografji“ Podręcznik dla nauczycieli w seminarjach, szkołach powszechnych, oraz dla wyższych kursów nauczycielskich. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie 1928 r.

Dr. Antoni Peretiatkowicz „Państwo współczesne“ Książnica-Atlas Lwów—Warszawa 1928 r.

Tadeusz Sinko „Od Olimpu do Olimpji“ Książnica Atlas. Lwów—Warszawa 1928 r.

SPRAWOZDANIE

z wystawy sekcji szkolnictwa na wystawie rolniczo-przemysłowej w Łucku.

Z końcem ubiegłego roku powstał projekt urządzenia w Łucku Wystawy Rolniczo-Przemysłowej. Inicjatorom tego projektu, ze względu na 10-lecie niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, chodziło o zorganizowanie całokształtu życia gospodarczego Wołynia, jak również o przygotowanie się do nadchodzącej wielkiej wystawy Krajowej w Poznaniu. Zakrojona początkowo na małą skalę, wystawa wołyńska poczęła rozrastać się do coraz większych rozmiarów, tak że Komitet Organizacyjny zmuszony był do częściowej zmiany programu wystawy. Obok działu rolniczo-przemysłowego, utworzono drugą część wystawy, dział regionalny. Na zaproszenie Komitetu Wystawy Wołyńskiej Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego utworzyło w dziale regionalnym osobną sekcję szkolnictwa i wychowania, której przewodnictwo powierzono naczelnikowi wydziału ogólnego Kuratorjum p. Stanisławowi Sowińskiemu, kierownictwo zaś sekcji w Łucku spoczęło w rękach Inspektora Szkolnego p. Tomasza Łyska. Wytyczne, któremi należało się kierować przy urządzeniu sekcji szkolnictwa na wystawie wołyńskiej, ustaliło Kuratorjum. Wystawiać miały tylko te szkoły, które postąpiły znacznie w pewnym dziale pracy szkolnej, czy poszczególnym przedmiocie nauczania, przesyłając prace, obrazujące przeciętnie dobre wyniki, oddzielnie zaś prace uczniów wysoce uzdolnionych. Kuratorjum spodziewało się, że otrzyma wielką ilość prac uczniowskich ze wszystkich przedmiotów i na wszystkich stopniach nauki. Nadzieja ta co do szkół średnich zawiodła. Szkolnictwo powszechne dość wszechstronnie uwzględniło przedmioty nauczania z przewagą jednak eksponatów z działu robót ręcznych, rysunkowych, przyrody i geografji. Z braku miejsca niemożnością techniczną było

umieścić na wystawie nawet te wszystkie eksponaty, które zostały zakwalifikowane na wystawach powiatowych przez delegata Kuratorjum. Dyskwalifikowanie dotknęło przede wszystkim szkolnictwo powszechne, najliczniej reprezentowane na wystawie. Zaznaczyć wypada, że szkoły zawodowe, nie mogąc znaleźć miejsca w sekcji szkolnictwa, były mile widziane w innych sekcjach, jak: rzemieślniczej, artystycznej, etnograficznej, oraz w dziale samorządu.

Sprawę dekoratywną wystawy sekcji Kuratorjum powierzyło p. Witmanowi Sergjuszowi, nauczycielowi szkoły rzemieślniczo-przemysł. P. M. S. we Włodzimierzu, który bardzo efektownie wypełnił wielkie arkady sal nam udzielonych witrażami z bibułki kolorowej. Barwna całość składała się na wrażenie przybytku nowoczesnej szkoły radosnej.

Dział szkolnictwa powszechnego.

Szkolnictwo powszechne na wystawie w Łucku silnie zadokumentowało swój pomyślny rozwój, dało do poznania społeczeństwu, że szkoła powszechna w państwie polskim nie jest szkołą tylko czytania i pisaną, lecz szkołą życia, dającą swym wychowankom duże uspołecznienie (kooperatywy, kółka uczniowskie) a niejednokrotnie i fach, pozwalający im zarobić na życie, czy na dalsze kształcenie się. To też ze zdumieniem prawdziwym na twarzy, ze słowami pewnego niedowierzania zwiedzający ten dział szkolnictwa na wystawie zwracali się do dyżurującego nauczycielstwa z zapytaniem: „Czy to są prace dzieci do lat 14?“ Ten praktyczny kierunek (52 instruktorów przy warsztatach szkolnych) jest cechą wyróżniającą szkolnictwo powszechne na Wołyniu.

Eksponaty w sali szkolnictwa powszechnego zostały zgrupowane nie według szkół, lecz według działów, co pozwalało łatwo zorientować się w ogólnych wynikach nauczania, jego kierunku i metodzie.

Na wyróżnienie zasłużyły: Dział rysunków:

1. Łuck 7 kl. szkoła powszechna Nr. 3—kompozycje zdobnicze (list pochwalny C. T. R.)
2. Łuck 7 kl. szkoła powszechna Nr. 2—komplety rysunkowe poszczególnych oddziałów.
3. Łuck 7 kl. szkoła powszechna Nr. 5—komplety rysunkowe poszczególnych stopni nauczania.
4. Równe 7 kl. szkoła powszechna im. Kr. Jadwigi—ditto.
5. Luboml — album rysunków kl. VI i VII.
6. Wierzchów, pow. Zdołbuń — pisanki w kasetce, wykresy statystyczne z nauki o Polsce, z przyrody i geografii, (aczkolwiek nieściśle związane z działami rysunków, należy jednak tu wymienić.)

1. Równe — szk. powsz. Nr. 3 im. J. Słowackiego — mapy statystyczne, .
2. Korzec pow. Równe — wykres temperatur,
3. Zdołbunów szk. pow. im. Królowej Jadwigi — wykresy,
4. Noworotczyce pow. Zdołbunów — wykresy.

Dział robót ręcznych:

1. Kostopol, szk. powsz. męska — koszykarstwo, roboty z drzewa nożykiem, roboty introligatorskie (list pochwalny C. T. R.)
2. Kostopol powiat — prace uczniów szkół powszechnych ze Złotolina, Stepania, Kamionki, Trościańca i Mycka.
3. Luboml — 7 kl. publiczna szkoła powszechna Nr. 1 — roboty z drzewa i kory sosnowej nożykiem,
4. Równe — 7 kl. publiczna szkoła powszechna im. H. Sienkiewicza — koszyczki z łoży i roboty słomkowe.
5. Równe — 7 kl. publiczna szkoła powszechna Nr. 5 — roboty introligatorskie,
6. Równe — 7 kl. publiczna szkoła powszechna Nr. 6 i 7 — roboty koszykarskie z rafji,
7. Równe powiat — roboty z tyka — szkoła powszechna w Glinkach i tacki z batikami — szkoła powszechna w Klewaniu, oraz roboty tekturowe — szkoła w Tucynie.
8. Krzemieniec — szkoła powszechna Nr. 1 i 2 — roboty introligatorskie,
9. Moszczanica pow. Zdołbunów — roboty z drzewa nożykiem.
10. Wierzchów pow. Zdołbunów — roboty stolarskie,
11. Zdołbunów — szkoła powszechna im. T. Kościuszki — modele mebelków.
12. Hołoby pow. Kowel — łózka jesionowe.
13. Ochłópów pow. Horochów — 4 pary obuwia (list pochwalny C. T. R.)
14. Kowel — 7 kl. szkoła powszechna № 1 — roboty ślusarskie (list pochwalny C. T. R.)
15. Kowel — 7 kl. szkoła powszechna № 3 — roboty introligatorskie.
16. Równe 7 kl. szkoła powszechna im. Kr. Jadwigi — roboty ślusarskie (list pochwalny C. T. R.)
17. Dubno — 7 kl. szkoła powszechna № 1 — biurko wyplatane (list pochwalny Min. Roln.)
18. Dubno — 7 kl. szkoła powszechna № 2 — zdobienie waz i naczyń (list pochwalny W. T. R.)

Dział pomocy naukowych do nauki fizyki, przyrody, geografji i rachunków.

1. Lubonil — 7 kl. szkoła powszechna № 1 — przyrządy do nauki fizyki.

2. Równe — 7 kl. szkoła powszechna im. Kr. Jadwigi — pomoce do nauki fizyki i rachunków.

3. Klewań — 7 kl. szkoła powszechna przyrządy do nauki o elektryczności.

4. Ostróg pow. Zdołbunów „Dom pracy“ — pomoce naukowe do fizyki, mapy plastyczne i podklejone (list pochwalny C. T. R.)

5. Uściług — szkoła powszechna — preparaty przyrodnicze wypchane i szkielety, te ostatnie niezwykle dobrze spreparowane, mogłyby znaleźć zbyt szerszy (list pochwalny C. T. R.)

6. Łuck — szkoła powszechna № 1 i 5 — kolekcja owadów i preparatów w spirytusie (list pochwalny C. T. R.)

7. Równe — szkoła powszechna 7 kl. № 7 i 8 i Wierzbów, pow. Zdołbunów — zielniki.

8. Tuczyn — szkoła powszechna — tablice przyrodnicze i kolekcje nasion.

9. Kostopol — 7 kl. szkoła powszechna — plan miasta Kostopola.

10. Równe — 7 kl. szkoła powszechna № 5 — mapa Polski.

11. Rubcza pow. Równe — liczydło.

12. Ostróg — szkoła powszechna im. Kaz. Wielkiego — bryły geometryczne,

13. Równe — szkoła powszechna im. Kr. Jadwigi — liczydło systemu Borna i Laya.

14. Krzemieniec — szkoła powszechna № 3 — pomoce naukowe do nauki geometrii,

15. Równe — 7 kl. szkoła powszechna im. Słowackiego — mapy,

16. Kostopol — szkoła męska — przyrząd do obliczania powierzchni kuli,

17. Kamionka pow. Kostopol — szkoła powszechna — zbiór minerałów,

18. Czerńca pow. Równe — szkoła powszechna — modele narzędzi rolniczych.

19. Zdołbunów — szkoła im. Kr. Jadwigi — rozwój jedwabnictwa (kolekcja)

Dział robót kobiecych:

1. Łuck — szkoła powszechna № 1 i 5 — hafty (list pochwalny W. T. R.)

2. Równe — 7 kl. szkoła powszechna № 2, 3, 6, 7, 8 i szkoły w Korcu i Hoszczy.

3. Krzemieniec — szkoła powszechna Nr. 1, 2, 3, 4, (list pochwalny C. T. R.)
z powiatu szk. w: Szumsku, Wiśniowcu, Maciejowicach i Wyżródku.

4. Jagodzin pow. Luboml — roboty tkackie, odznaczające się pięknymi wzorami i doborem barw (list pochwalny Min. Roln.)

5. Ostróg — szkoła powszechna im. El. Orzeszkowej — batik (list pochwalny C. T. R.)

6. Kostopol — szkoła powszechna żeńska — roboty bielizniarskie (list pochwalny C. T. R.)

7. Zdołbunów — szkoła powszechna im. Kr. Jadwigi —

Roboty kobiece, oparte na motywach miejscowych:

1. Łuck — szkoła powszechna Nr. 4 — haft wołyński (list pochwalny W. T. R.)

2. Kostopol — 7 kl. szkoła powszechna żeńska i z powiatu szkoła powszechna w Stepaniu.

Jest koniecznem, aby zamiast banalnych wzorów fabrycznych szkoły czerpały z przepięknych i harmonijnych w barwach wzorów twórczości ludowej, obficie reprezentowanych na wystawie w dziale etnograficznym.

Motywy powyższe Kuratorjum będzie w miarę możliwości reprodukowało w Dz. Urz.

Szczególną uwagę zwracamy na wystawie w dziale szkolnictwa powszechnego liczne fotografie, przedstawiające życie szkolne, prace uczniów w szkole i poza szkołą, jakoteż działalność społeczną i wychowawczą tych szkół:

Na wyszczególnienie zasługują:

1. Chorów pow. Zdołbunów — wielka tablica ze zdjęciami etnograficznymi.

2. Hulcza Czeska pow. Zdołbunów — zdjęcia z życia szkolnego.

3. Tajkury pow. Zdołbunów — zdjęcie fotograficzne z opisem wierszowanym.

4. Ostróg — „Dom Pracy” — tablice z fotografjami.

5. Zdołbunów — szkoła powszechna utrakwistyczna — tablice z fotografjami wystawy szkolnej powiatowej.

6. Kostopol — powiat — szkoła powszechna w Bereznem — album szkoły i zbiór fotografii szk. powsz. w Stepaniu (pracownia przyrodnicza, zbiór wypchanych okazów fauny).

Tu też znalazły swe miejsce eksponaty organizacji uczniowskich np. z powiatu włodzimierskiego pomysłowo zareklamowana Kasa Oszczędności.

Szkolnictwo średnie.

Drugą salę wystawową sekcji zajmowało szkolnictwo średnie, ogólnokształcące i seminarja nauczycielskie. Szkoły te ilościowo wzięły b. skąpy udział w wystawie, wyróżniały się jednak jakością swych eksponatów, wyłącznie niemal ograniczonych do działu robót ręcznych i rysunków.

Dużo miejsca zajęło tu gimnazjum państwowe w Dubnie, wystawiając batiki i rzeźbę huculską. Eksponaty te swem artystycznym wykonaniem wzbudzały ogólny podziw i zostały nagrodzone listem pochwalnym Min. Roln. Niezwykle pomysłowo i estetycznie przedstawiały się akwarele uczniów, opracowujących drobiazgowo swe samodzielne prace przed wykonaniem w batiku. Pracom tym brak tylko impulsu do rozwijania motywów wołyńskich, aby kierunek ich był ponad wszelką pochwałę.

Kółko rzeźbiarskie przy gimnazjum, otrzymało list pochwalny W. T. R. a kierownik tych prac p. Szczudluk Bazyli otrzymał list pochwalny C. T. R. za nauczanie rzeźby huculskiej i batikowania.

Również okazała wystąpiła pracownia fotograficzna Liceum Krzemienieckiego, z szeregiem zdjęć wysoce artystycznych (gmachy Liceum i ciekawe epizody z życia szkolnego, np. życie w obozie morskim na Helu)

Zwracały uwagę niezwykle barwne i pomysłowe tablice statystyczne liceum, niektóre rysowane z zacięciem humorystycznym, ciekawość budziły zwłaszcza tablice, dotyczące klas dla dzieci specjalnie uzdolnionych, skierowywanych tam z całego Okręgu, oraz stopniowego wprowadzenia w Liceum systemu Daltońskiego. Za zdjęcia fotograficzne liceum otrzymało list pochwalny Min. Roln. Seminarjum Nauczycielskie im. Komisji Edukacji Narodowej w Ostrogu wystawiło precyzyjne roboty ręczne i rysunki, ujawniające dobrą metodę, za co otrzymało list pochwalny C. T. R. Gimnazjum Koedukacyjne im. M. Konopnickiej w Ostrogu dało albumy, obrazujące kulturalne życie szkolne, fotografie i afisze licznych i niezwykle starannie wystawionych sztuk teatralnych (list pochwalny C. T. R.) oraz zeszyty uczniowskie, jedyne w dziale szkolnictwa średniego. W dalszym ciągu widzieliśmy w tej sali prace rysunkowe uczniów gimnazjum państwowego im. T. Kościuszki w Łucku, świadczące o konsekwentnie prowadzonym kierunku dekoracyjno-zdobniczym, (list pochwalny C.T.R.), prywatnego gimnazjum z rosyjskim językiem nauczania w Łucku, b. dobre portrety akwarelą (podziękowanie Komitetu Wystawy). Prywatne gimnazjum z rosyjskim językiem nauczania w Równem wystawiło b. ciekawe gwasze, noszące wybitne piękno dekoracyjnej twórczości

nauczyciela p. Kościadiego Jerzego, który otrzymał list pochwalny C. T. R., oraz gimnazjum państwowego w Kowlu: akwarele z natury i jedyna w tym dziale robótka kobieca.

Salę ratowały przed pustką wielkie tablice w ilości 16, opracowane przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego. Dały one żywy i wszechstronny obraz rozwoju szkolnictwa wołyńskiego za ostatnie lata, przedstawiały graficznie jego obecny stan, wykazały frekwencję uczącej się dziatwy w poszczególnych powiatach w stosunku do nieuczęszczającej do szkół wskutek braku lokali szkolnych, zaznajomiły ze stosunkami narodowościowymi w szkołach wołyńskich, oraz wydatkami, ponoszonymi na szkolnictwo przez Państwo i Samorządy. Stosunki liczbowe, zamieszczone w tych tablicach, zostaną podane w jednym z najbliższych Nr. Nr. Dziennika Urzędowego.

Wystawiono też w przejściu pomiędzy salami dwa wielkie olejne portrety Mickiewicza i Szewczenki nadesłane przez Państwowe Seminarjum Duchowne Prawosławne w Krzemieńcu, traktując je jedynie jako dekorację, gdyż w dziale malarzkim i rysunkowym uwzględniano wyłącznie prace samodzielne.

Szkolnictwo zawodowe.

Trzecią salę zajęło szkolnictwo zawodowe. Jak już wspomniano, z powodu szczupłości lokalu znalazło tu pomieszczaledwie kilka szkół.

1. Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska w Łucku — wystawiła prace bielizniarskie i konfekcję damską (list pochwalny Min. Roln.)

2. Szkoła Rzemieśnicza P. M. S. w Zdołbunowie — roboty ślusarskie, między innymi czeską przenośną kuchnię żelazną, brony i łóżka polowe własnej konstrukcji (list pochwalny M. R.)

3. Państwowa Szkoła Miernicza i Drogowa w Kowlu — dała szereg samodzielnych projektów i planów.

4. Szkoła Handlowa P. M. S. w Łucku — wystawiła swój kantor wzorowy i muzeum towaroznawcze (list pochwalny M. R.)

5. Szkoła Rzemieśnicza P. M. S. w Łucku — roboty stolarskie, pięknie rzeźbiony kredens orzechowy, biurko, szafkę, oraz krawieckie (medal brązowy i list pochwalny Min. Roln.)

6. Szkoła Rzemieśnicza w Ostrogu — stolik, i łamki.
W innych działach wystawy zauważyliśmy przepięknie wykonane hafty szkoły SS. Opatrzności Bożej w Dubnie, salonowe meble szkoły sejmikowej, subwencjonowanej przez Ministerstwo W. R. i O. P. w Kostopolu.

Reasumując powyższe powiedzieć można że pozyskaliśmy sobie uznanie, które wyrażało się w przyznaniu szkolnictwu prawie największej ilości nagród, Zsumowanie wymienionych poprzednio odznaczeń przedstawia się jak następuje:

1. Medal brązowy Ministerstwa Rolnictwa—	1
2. Listów pochwalnych	— 8
3. " " C. T. R. — "	—18
5. Podziękowanie Komitetu Wystawy	— 1

Razem: 32 nagrody

Mimo to Kuratorjum zmuszone jest stwierdzić, że względu na liczne luki, o których wyżej była mowa, wystawa łucka nie dała przeglądu całkowitej pracy szkolnej, a tem samem do udziału w powszechnej wystawie krajowej w Poznaniu nie jesteśmy przygotowani. Wobec tego Kuratorjum zarządzi nową wystawę szkolną okręgową w Równem na grudzień r. b., o czem zostaną wysłane okólniki specjalne.

Wystawę łucką zwiedziło pięćdziesiąt tysięcy osób. Propagandowy charakter wystawy sekcji szkolnej odniósł zatem sukces niewątpliwy. Opłaciły się wysokie koszty wystawy, oraz przewozu eksponatów i ofiarna, a bezinteresowna praca nauczycielstwa, zarówno przy organizowaniu przygotowawczych wystaw powiatowych, jak i niemały trud urządzenia wystawy łuckiej Podnieść należy z uznaniem, iż w pracy tej przodowało nauczycielstwo szkół powszechnych i to nietylko z m. Łucka, ale nawet specjalnie przybyłe z innych powiatów nauczycielstwo zamiejscowe.

Wystawa łucka wogóle, a zwłaszcza w dziale regionalnym, mogła dać wiele zwiedzającemu ją nauczycielstwu. Ażeby ciekawa i ważna statystyka życia społecznego i gospodarczego Wołynia, zawarta w licznych grafikonach stała się dostępną dla ogółu nauczycielstwa i mogła być użytą w nauce szkolnej, Kuratorjum zamieści ją w jednym z najbliższych numerów Dziennika Urzędowego łącznie ze statystyką szkolną.

T R E Ś Ć

Nr. 8 (49) Dziennika Urzędowego
Kuratorjum O. S. W.

Poz. 66. Rozporządzenie w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych	str. 239.
„ 67. W sprawie obchodu 10-lecia odzyskania niepodległości	str. 246.
„ 68. W sprawie dni wolnych od nauki szkolnej	str. 248.
„ 69. W sprawie kursów dla dorosłych w roku szkolnym 1927/28	str. 253.
„ 70. W sprawie uproszczonych egzaminów dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich	str. 253.
„ 71. W sprawie dodatku ekonomiczn. na dziecko	str. 254.
„ 72. W sprawie druków i świadectw szkolnych	str. 255.
„ 73. W sprawie plakatu Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu	str. 255.
„ 74. W sprawie rejestracji pomocy naukowych oświaty pozaszkolnej	str. 256.
„ 75. W spr. wizytacji nauki religji prawosławnej	str. 257.
„ 76. W spr. zwrotu opłat szkoln. na rok 1928/29	str. 257.
„ 77. W sprawie propagandy oszczędności	str. 260.
„ 78. W sprawie kursu alkoholologii	str. 262.
„ 79. W sprawie dnia oszczędności	str. 263.
Ruch służbowy	str. 263.
Komunikaty	str. 267.
Biblijografia	str. 268.
Sprawozdanie z Wystawy Wołyńskiej w Łucku	str. 270.

Prenumerata roczna wynosi **złoty**ch 6, półrocznie **zł.** 3.

Nr. pojedynczy **60 groszy**. Podwójny **1 zł. 20 gr.**

Prenumeratę należy wpłacać czekiem P. K. O. № 30365

Adres Redakcji i Administracji: **Równe Woł., Kuratorjum.**